

că nimeni nu va pute susține că pentru statul ar fi lucru indiferent cum se cresc cetățenii lui de către confesiuni.

Drepturile confesiunilor la educația poporală statul li-o recunoșce în §§. 11-15 ai amintitei legi, îngrijindu-se totodată și de aceea, ca concesiunea dată confesiunilor, acestea să nu o întrebunțe drept armă în contra intereselor statului.

Ca să nu se întempele acesta, se poate dice că „ori ce institut confesional, care se ocupă de educația poporală, stă sub inspecțiunea statului“. Inse după articolul de lege din vorbă, de institutele, care se ocupă cu educația poporală se țin în „preparandiele“; prin urmare stă în dreptul confesiunilor, și de-aici în dreptul catolicilor, să susțină astfel de institute, sub inspecțiunea supremă a statului.

Se nasce acum întrebarea, că în ce constă această inspecțiune? După § 14 guvernul are dreptul și datorința a) de-a visita din când în când școlile confesionale prin organele sale; b) să îngrijască cu totă rigorea, ca să se împlinescă punctual condițiile cuprinse în §§ 11, 12, și 13; c) să se convingă despre aceea, că ore respectivele autorități școlare împlinesc și obligațiunea de a folosi averea școlii numai spre scopurile ei?“

În dispozițiunile acestei legi nimic nu se cuprinde privitor la diplomele învățătoresci. Să vedem dacă nu ne vor lămuri alte instrucțiuni.

Astfel de instrucțiune este aceea care a dat o înaltă ministeriu la 2 Septembrie 1876 și a fostușă de bună mi-o împărțită și mie. (Va urma).

SCRILE DILEI.

Societatea pentru fondul de teatru român, ce se va ține în Lugos în 15 și 16 Septembrie n. c., are să fie, după cum cetim în „Familia“, una din cele mai frumoșe adunări culturale câte am avut noi Români în această monarhia. Comitetul arangiator, ales de inteligența română de acolo, lucră cu zel. Elu se compune din 22 persoane, alegându-și președinte pe d-l Mihail Beșan, vice-președinte pe d-nii I. Nedelco, C. Brediceanu, și G. Mărtinescu, care în casu de împedecare au a substitui pe președintele, ăr în secțiunile respective vor ocupa locul presidial; secretar general: d-l Dr. Stefan Petrovič. Comitetul este împărțit în 4 secțiuni: Secțiunea I are să se îngrijescă de încortelarea oșpetilor și să rōge pe unii bărbați de frunte anume ca să participe la această adunare, Secțiunea II are să arangeze reprezentațiunea teatrală, concertul, banchetul, cina comună și emularea corurilor vocale din popor; Secțiunea III are să se ocupe de partea

materială și anume să colecteze taxe de la membrii vechi și noi, parale pentru premii și pentru cheltueli; Secțiunea a IV se compune din președintele, vice-președintele și secretarul general alu comitetului, și are menirea să supravegheze lucrările secțiunilor, să pregătescă disertatiuni pentru adunare și să compună comisiunile aceleia. Comitetul a compus o programă foarte interesantă pe care și noi o vom publica.

În 15 Augustu n. c. a avut locu primirea noilor alumnii în seminarul teologilor din Blășiu. Au fost primiți 11 tineri, dintre cari unul este destinat pentru seminariul central din Buda-Pesta.

Ministeriul domeniilor din România, avându în vedere îmbunătățirea sorții economilor de vite și a agricultorilor din Dobrogea, a decisu reînceperea lucrărilor de vândare în loturi dela 10-100 hectare a pământului ce se mai află în proprietatea statului român. Totodată ministeriul a decisu, ca să se vândă și loturile mici pentru acei proprietari, cari nu au încă pământ de feliu seu au prea puțin pentru trebuințele economiei lor. Dreptul de cumpărare ilu au esclusiv numai locuitorii din Dobrogea; se recere încă, ca cumpărătorii se fiă de origine seu de naționalitate română, cap de familie, și să fiă seu cultivatori de pământ, seu economi de vite. Un locuitoru poate să-și cumpere pământ numai în hotarul comunei în care locuesce. Dacă cumpărătorul ar emigra din Dobrogea, pământul lui trece în proprietatea statului. Cu esecutarea acestor lucrări, așa numite vândări suplimentare, este însărcinat d-lu ingineru Ioan Râmnicanu, care celu mult până la 1 Ianuarie 1890 va să-și termine lucrările sale. — Prin reintroducerea acestor măsuri, ce fură cassate de guvernul trecut, se va îmbunătăți foarte multu sōrtea țeranilor, cari și cu bani mai puțin sunt puși în posibilitatea de a se face proprietari de pământ. Se scie apoi, că pământurile statului se vând în Dobrogea pe prețuri foarte efine.

Regele României se va întorce din străinătate în ziua de 16 Augustu și va descinde la castelul Peleşu (în Sinaia).

„România“ află, că mai mulți domni din Bucuresci voesc să constituie o societate pentru înscrierea acelor, cari vo-

esc să viziteze esposițiunea din Paris. Cei înscriși voru avantați de a cheltui mai puțin, căci societatea va intra în tratări cu mai mulți hotelieri și restauranțieri din Paris.

D-lu locot-colonelul în armata română, Moise Groza, este numit șef al statului majoru dela divisiunea III de infanterie.

La fortificațiunile Bucurescilor se lucrează cu mare activitate. În toamna anulului curentu se vor termina șese forturi împrejurul acestei capitale.

„Epoca“ publică sub rezervă următoarele: „Se dice că ar fi venit din Turcia vr'o 20 de țerani români, cari, soldați fiindu pe timpul resbelului ruso-român-turcu, au fost făcuți prizonieri și împreună cu alți 140 au fost internați într'o fortăreță din Asia mică. Acești țerani mai povestesc, că ei au putut scăpa de acolo numai evadându-se, și că frații lor de acolo suferu cele mai mari miserii din partea autorităților turcesci cari îi tratăză ca pe nisce sclavi.“

Cetim în „Națiunea“: Se vorbesce în unele cercuri că d. Odobescu, membru alu Academiei române, va fi în curând chemat într'o funcțiã diplomatică.

„Românul“ scrie că d-lu C. Naiman Paraschivescu, proprietarul apelor minerale dela Brăzu, care s'a constatat a fi mai bun de câtu apa de Buda, s'a hotărît ca chiar în luna viitoare să pună în consumațiune această apă minerală.

Din diferitele părți ale României se raportăză, că cucuruzul se desvoltă bine și dă speranța la un rod bogat. — Grânele au început a se exporta în cantitate mare. La portul Brăilei se observă o mișcare foarte animată. În portul Galați s'au descărcat Mercurea trecută mai bine de 320 vagoni cu cereale venite din diferite puncte ale României. Din Odesa sosesc în România neîncetată cereri de grâu.

În timpul esposițiunei din Paris, D-na Adelina Patti va da câte-va concerte acolo.

Din incidentul sērbătoriei centenarului alu 9-lea alu conversiunei Rusiei

la creștinismu, au trecut la confesiunea ortodoxă 2360 de Cehi.

În Bucuresci au început din nou să circule mai multe piese false de câte 5 franci. Ele sunt ușor de recunoscut din cauza fabricării lor celei proște.

Intēmplări diferite.

Haiducii bulgari. După ce tâlharii dela Bellova au liberat pe cei trei funcționari răpiți, despre cari am amintit cu altă ocaziune, guvernul bulgaru a reluat cu energiă măsurile pentru urmărirea tâlhărilor din munții Bellovei. Unu altu detașamentu de trupe urmăresce ceta, compusă din vre-o deșe indiviți, cari acum au răpit și dus în codrii pe fotografu Stoianow și pe ajutorul acestuia și anume aproape de mănăstirea Rylo. Stoianow fusese chemat să fotografieze ținuturile cele pitorești dela Rylo, unde se găsea tocmai printul Ferdinand. Haiducii profitară de asta ocaziune pentru a-l răpi și acum cert pentru punerea lui în libertate sume enormă de mar.

Grindină. Se scrie din Bistrița, că în 14 l. c. s'a descărcat asupra acelu orașu o ploie cu grindină atât de mare, încâtu nici cei mai bătrâni moșnegi nu-și aduc aminte să se fi pomenit cu o grindină asemenea ei. Tote ferestrele de către mēdă-și au fost zdrobite. Orașul își pare ca pustiu când veți locușele omenilor aproape fără ferestri. Tote verdețurile de prin grădini și de pe câmpu sunt nimicite. Paguba agricultorilor e mare.

Jafu la postă. După cum se scrie din Deva, țilele aceste a fost jăfuitu oficiul postal de acolo. Hoțul a pus mâna pe 120 fl. după ce a spartu cu multă istețime zidul. Era nimerit și timpul spargerei fiindcă tocmai atunci se aflau mulți bani la postă; dēr îndrănețulu făptuitoru neafându o sumă mai mare s'a îndestulit și cu 120 fl. Este suspiciunat unu fostu servitoru dela oficiul postal, care e și ținut în arest.

Sinuciderea unui deputat. Diarele din Pesta aduc scirea, că deputatul croat Szanislaui Rasici s'ar fi sinucis prin glonț. Nenorocitul omu să dice că suferea de mania de a persecuta pe nedrept; pentru astfel de fapte murându-lu consciința, s'a hotărît să se sinucidă.

Tempești în Austria. Din Austria de sus se telegrafiază, că în părțile a-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Despre grădinele de copii.

Conferință ținută la ateneul din Craiova.

Dōmnelor și Domnilor!

Unul din faptele caracteristice ale vēcului nostru, și unu faptu care formeză temelia civilizațiunii de astăzi este grija pentru creșterea și instrucțiunea tinerimei, și cu deosebire pentru răspândirea acestora în masele poporului prin felurite aședăminte de educațiune. Nu numai nu se mai află omeni, cari să privescă cu ochi dușmănoși cultura poporului, ci ea a devenit astăzi una din cele mai însemnate afaceri ale guvernelor. Revoluțiunea cea mare dela 1792 a făcutu începutul. Mai târziu, ce e dreptu, ideea școlilor primare pentru popor a întemplat, în timpul reacțiunei, multe dificultăți, astăzi însă, atât în Franța, mai ales dela întemeierea Republicei, cât și în celelalte state civilizate, instrucțiunea publică, obligatōre și gratuită, este bine organizată prin lege și fiă-care copil trebuie să cerceteze școlă începēndu dela 6 și 7 ani.

S'a observat însă, că numai școlile primare nu sunt de ajuns, și că fără completarea lor prin institute pre-ătitoare și prin alte aședăminte care să

continue lucrarea lor, numite în Germania „Fortbildungsschulen“ școlile primare nu pot da educațiunea trebuincioșă ori-cărui individ într'o societate civilisată.

Timpul până la șese ani, etatea de școlă, este celu mai însemnatu pentru viitōrea existență a individului. În acești primi ani ai copilăriei se pune temelia pentru întregă desvoltarea fizică și sufletescă a omului. Impresiunile primite atunci rămân adencu întipărite în natura copilului și devin hotărītore pentru ulterioara lui desvoltare și activitate. Acesta a vēdutu și a spusu Comenius, Pestalozzi și alți pedagogi încă din vechime. Dēr ei erau de părere, că familia, sub grija dulce și plină de devotamentu a mamei, are destule mijloce și e singură în stare de-a da copilului creșterea trebuincioșă până la 6 ani. Pentru aceea, în antichitate, însași poporele care creșeau tinerimea în modu publicu ca Spartanii, Persii și, în teoriă, Platone în republica sa, lasau copii până la 7 ani în familiă, sub îngrijirea mamei și numai de atunci Statul se însărcina cu întreținerea și educațiunea lor.

În contra acestei păreri, filosoful germanu Fichte și înainte de elu cățiva omeni ai revoluțiunei franceze, ca

Leppeltier, Robespierre, Romme propuseră sistema educațiunii publice dela primul an alu existenței, creșēndu, că numai așa s'ar pute regenera omenirea.

Prin instituțiunea grădinilor de copii s'a aflatu calea de mijloc între aceste două extreme, dintre cari una, creșterea publică a copiilor mici, este o utopiă, ăr cealaltă, educațiunea numai în sinul familiei, este neîndestulătoare.

Prima grădină de copii s'a înființat la Blankenburg, unu orașel în Germania, lângă Rudolstadt. Autorul ei este unu pedagogu germanu, nebăgat în sēmă pe timpul vieții lui, ăr ad celbrul Fredericu Frōbel. După mai multe încercări de-a îmbunătăți educațiunea tinerimei, încercări încoronate altfel de cele mai bune succese. Frōbel concepū fericita idee de-a ajuta și completa mai întâiu educațiunea maternă prin o instituțiune publică, organizată și condusă după principiile sciinței pedagogice de către femei pregătite anume pentru acestu scopu.

Încă dela 1837 înființă Frōbel în Saxonia la Blankenburg, o școlă de copii, numită la începutu „institutu pentru îngrijirea micilor copii“ (Anstalt für Kleinkinderpflege), și întemeiă totu atunci unu jurnal de sēptemână întitu-

latu: „Venit, să trăim pentru copii noștri (Kommt, lasst uns unseren Kinder leben), în care publică mai întâiu jocurile sale pentru copii. Frōbel avu o vieță foarte sbuciumată, însă nimic nu l'u pute împiedeca în urmărirea ideilor sale. La 1839, elu avu nefericirea de-a pierde pe nobila sa soție, care, deși bolnavă conducea cu multu devotamentu aședământul înființat de soțulu ei. Mare fi durerea lui Frōbel; dēr elu își căută mângăerea într'o îndoită activitate. În acelașu timp venindu-i în ajutoru celu mai devotatu elevu și amic alu seu, Middendorf, elu căută să dea o nouă desvoltare aședământulu seu și pentru acestu scopu i dete și o nouă numire dicēndu-i „grădină de copii.“ Acestu nume cuprinde în sine o realitate și unu simbolu: o realitate, intru câtu fiă-care aședământu de acestu felu trebuie să aibă o grădină cultivată înadinsu pentru educațiunea copiilor, în care ei jucându-se să învețe a cunōce și a iubi natura; și unu simbolu, intru câtu copii trebuescu priviți ca nisce flori, a căroru desvoltare cere sciința și grija neadormită a grădinarului.

(Va urma).

celea au fost în zilele trecute mari tempetați. Așa în Linz și împrejurime a pricinuit pagube mari un vifor grozav ce în urmă s'a sfârșit c'unu puternic puhoiu de grindină și ploie. În saatele de lângă Linz trăsnetul a aprins și la 20 de case. În Ems au fost loviți de trăsnet o femeie și un copil. Pagubele pricinuite prin revărsarea apelor comunelor învecinate sunt foarte mari.

Correspondența „Gazetei Transilvaniei.”

De pe lângă Eriu (Selagiu) 1 Aug. 1888.

Adunarea despărțământului XI. alți „Asociațiunii” și adunarea Reuniunii femeilor române din Selagiu. — Despărțământul XI. alți Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român și „Reuniunea femeilor române din Selagiu” și-au ținut adunările generale în anul acesta în comuna Domnina, la 6 August.

Dimineața la 8 ore s'a început serviciul dumnezeesc la care a asistat comitetul Despărțământului alți XI, și alți Reuniunii, pontificându Rs. Dnă Alimpu Barboloviciu, Vicariul Silvaniei și directorul Despărțământului. La 10 ore în localitatea într'adeveră spațioasă a școlii gr. cat. române din locu amintitului Domnă Director alți Despărțământului prin o cuvântare clasică, rostită cu elocința-i rară și binecunoscută, a dechiarat ședința de deschisă, după care actuarul Despărțământului, devotatul și bravul Român alți Sălăgienilor, D-lă Andrei Cosma, ceti raportul anual despre activitatea despărțământului. S'au împărțit apoi cele 7 premii între învățătorii cei mai distinși ai Sălăgiului; și anume estimpă au fost premiați următorii d-ni învățători: Ioan Chira din Bășăști cu o vacă cu vițel, Ipathie Todorană din Domnina cu o scroă cu 5 purcei, Petru Longin din Șimleul Silvaniei cu 20 florini, Vasiliu Olteanu din Periceiu, Gavrilă Hosu din Crasna, Gavrilă Aluș din Babța și încă unu, alți căruia nume nu-l știu, cu câte 10 fl. fiș-care. S'au împărțit mai departe premii între școlari și școlărițe și adevărat între 2 școlari câte o păreche de ciobote, între alți doi câte unu taleră de unu florenă, ér între alți năfrăm, tăblițe, creone, caiete de scris și altele de aste.

După rădicarea ședinței Despărțământului, s'a deschis ceeaa a Reuniunii femeilor române din Selagiu sub președintele Dómnei Clara Maniu n. Coroiană, președinta Reuniunii.

Principalul obiect al pertractărilor a fost înființarea unei școle de fete române în Șimleul Silvaniei, care se va și deschide cu 1 Septemvre a. c. conform concursului pentru învățătoare publicat în „Gazeta Transilvaniei” și „Tribuna”. — Nu esagereză, când afirmă, că meritul incontestabil la rădicarea acestei școle e a marelui naționalist Sălăgian, Andrei Cosma, directorul institutului de credit și economii „Silvania” și marele proprietar alți Supurului de sus. D-lă Andrei Cosma nu numai cu vorba, ci cu fapta, ca exemplu viu și demn de imitat a premerșilor inteligenților sălăgieni întru rădicarea acestei instituțiuni culturale. Ore cine se fiă acela, „orecine”, care 100 fl. a dat pentru înființarea școlă, cine e acela, care peste 600 fl. a colectat pentru dēnsa? La suma de 600 fl. au contribuit afară de D-lă Cosma, marele proprietar din Bășăști Georgiu Popă, Vicariul Alimpu Barboloviciu, Dr. Nichita din Zelau și alții.

La 3 ore a avut loc un prânț comună, la care au participat cam 160 persoane domni, dómne și domnișore. Prima toastă îl rosti Directorul Despărțământului Rs. D. Alimpu Barboloviciu pentru Maiestatea S'a Impăratul și Regele apostolic și pentru augusta casă domnitore. Apoi urmă D-lă Andre Cosma, Gavrilă Trifă, Vasiliu Păteșă, Constantin Lucaciu, vrednicul frate alți

iubitului preotă română Dr. Vasiliu Lucaciu, Demetriu Suci, Serbacă din Marmația și alții. După banchetă învățătorul Todorană s'a produsă cu școlarii sēi, cară au declamată foarte bine. Onore D-lui Todorană!

La 8 ore s'era balul a fost precedat de un concertă declamatorico-musicală, în care au debutată precum urmază: 1. „Balcanul și Carpații”, poesiă de Vasilie Alexandri, declamată de d-ra Maria Vașvari. 2. „Galopă brillant de Fiori” pentru 4 mână executată prin d-șorele Emilia Trifă și Laura Popă. 3. „Cântecă contimporană”, poesiă de Iustin Popă declamată prin D-șora Elena Popă. 4. „Doină” cântată pe flaută prin D-lă Aureliu Șimonă. 5. „Mazurcă” de Tecla Badaszewska pe violină și piană prin domnișorele Eugenia și Emilia Trifă. 6. „Ună devotamentă familiei Hurmuzachi”, poesiă de Andrei Mureșianu decl. prin D-lă Aureliu Șimon. 7. „Fantasia” de Mihali executată pe piană prin d-ra Laura Popă. A escelată d-ra Laura Popă, care și primi din partea publicului cele mai frenetice aplause, cerându-se totodată din partea publicului în mai multe rânduri să se repeteze, ér gentila D-șora Laura Popă avă bunăvoința a repeta în mai multe rânduri. Primescă totodată și grațioasele d-re Emilia și Eugenia Trifă, împreună cu escelentele declamante: Elena Popă, Maria Vașvari și d-lă Aureliu Șimonă cele mai sincere gratulațiuni pentru succesul reportat.

Binereșitul concertă i urmă dansul alți căruia începută se făcu cu „Ardeleă”. Cuadrilă primă l'au dansată 60 părechă. Sala ce-i dreptă, a fostă cam strimă, dér pentru aceea petrecerea a fostă destulă de animată; durere numai, că pe când la balul Reuniunii femeilor române sălăgiene din anulă trecută costumul națională fū reprezentat de 23 de femei, pe atunci în anulă acesta abia 4 costume naționale au fostă. Nu înțelegă chiar de locă cauza acestei aparițiuni. Anume, în costum națională s'au prezentat d-nele: Rosa Ilieș n. Lenghelă și Veronica Popă n. Lasleu din Traniș, ér dintre d-nișore: Veronica Olariu din Stăna și Luisa Costa din Peceiu.

Dimineața la 5 ore, după o petrecere adevărată românească, publicul s'a despărțat ducându cu sine suvenirile cele mai frumoșe și în dulcea speranță de a conveni pe viitoră în Treznia și mai consolidat spre luptă pentru cultura poporului română.

Observă cu asta ocaziune, că acum nu va mai avă ocaziune raportorulă țiarului unguescă „Szilagy” să se laude, cum s'a laudată anulă trecută, dicensă, că „csárdășulă” încă s'a jucată până la „non plus ultra”, căci anulă încă numai odată și, și atunci foarte puțină s'a dansat, estă timpă însă nu s'a dansată chiar de locă.

Înainte de a termina nu potă să nu amintescă în seria celor mai meritați bărbați ai Românilor sălăgieni pe d-ni: Vicariul Barboloviciu, devotatul Cosma și G. Trifă, nevoindă a detrage din meritele unui avocată, ca G. Filipă ori din ale unui preotă ca Păteșă etc.: falanga și pleiada românismului din clasa Silvania, căroră asemenea să ne mai dea Dumneșeu!

Primescă toți p. t. domni, dómne și domnișore, cară au participat și contribuită la balul Reuniunii femeilor române din Selagiu, mulțamita cea mai cordială.

La revedere pe viitoră în Treznia!

Ună Românășă sălăgiană.

Literatură.

Cuvântări bisericescă și funebrele de Iosif-Ioană Ardeleană, parochă română gr. or. Tomulă II. Aradă 1888. Editura autorului. Tipografia diecesană. Prețul 1 fl. — Opulă acesta, care numai acum a eșit de sub tipar, cuprinde în formată mare 8° 145 pagine. În partea primă a lui se află 11 cuvântări

bisericescă întocmite pentru diferite ocaziuni, anume: la Nascerea Domnului, la chramulă bisericeii, la ună scopă de caritate, sfințire de clopote, întempinarea Domnului, Dumineca Tomei, Dumineca a VI după Rusalii, la ună martiră, Dumineca VIII după Rusalii, sfințirea de cruce și Înălțarea sf. cruci. În partea a doua se cuprindă 11 cuvântări funebrele: La ună preotă tinăru binemeritată, la ună creștină fruntașă, la ună sinucisă, la o fecioră, la ună creștină piosă, la o preotă tinăru, la ună vechiă și bravă învățătoare. la morți de diverse stări, la morțea grabnică a unui preotă tinăru, la ună casă de morțea prin înecare și la ună funcționară.

Foia bisericescă și scolastică, organă alți provinciei metropolitane gr. c. de Alba-Iulia și Făgăraș. Apare în Blaș de 2 ori pe lună și costă pe ană 6 fl. — Nr. 22 dela 15 Augustă cuprinde în partea bisericescă, redigată de Dr. Ioană Rață: Tatălă nostru (ună ciclă de meditațiuni), de Dr. Victoră Szmigelski, Vieta și învățatura lui Isusă Christosă, prelucrată de Ioană Boroșiu. Din vieta pastorală (îndrumări practice), de Titu Budu. Sânta unire și desvoltarea noastră națională, de Adalbertă Pitio. Epistola lui Gregoriu Maioră de d-to 20 Aug. 1782 în cauza abdicerei. Varietăți. — În partea scolastică, redigată de Alexandru Uilăcană: Sântulă Georgiu și Pascale, de Dr. Paulă Tanco. Este și trebuie să fiă frica mijlocă disciplinară și prin urmare educativă?, de R. Simu. Ce să propunemă în I-a Clasă a școlii populare? de P. Ungureanu. Esperiențe pedagogice, de Petru Popescu.

SCRIRI TELEGRAFICE.

Berlină, 20 Augustă. După prânțul de gală împăratulă Vilhelm a făcută o primblare pe apă, pe-o resgată cu pânze care purta bandiera de mare ținută și peă căreia catargă principală falfăia stindardulă Anstriei.

Parisă, 20 Aug. Se pregătescă secretele de espulsare contra indivișilor străini, cară au luat parte la demonstrațiile lucrătorilor greviști.

NECROLOGĂ.

Capitulă catedralei gr. cath. de Oradea-mare cu inima durerășă anunță morțea iubitului său confrate:

Ioană Cuuc de Cupșeni,

abate SS. AA. Petru și Paulă de Kács, Canonică Lectoră, Presidentele Oficiului esactă diec. Ases. consist., consilieră la tribunalulă matr. esaminatoră, presinodale scl.

întemplată în 15 Augustă st. n. s'era la 10 ore, după ună morbă scurtă dér greu în anulă vieții 78 și alți preoției 54. În repausul sufletului adormitulă în Domnul S. Liturgiă cu parastasă se va ține în 17 Aug. la 8 ore a. m. Rămășițele pământescă se voră înormenta în Cimitirulă gr. cath. de Ujváros, la 17 Aug. d. a. la 4 ore.

Oradea-mare, 16 Augustă 1888.

Fidă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

Subscriși cu inima înfrântă de durere aducă la cunoștința număroșilor loră consăngeni, și tuturilor amicilor și cunoșcuților, că multă iubită și neuitată loră: soțiă, mamă, fiică, soră și cumnată **Victoria Frâncu** nasc. **Sterca Siuluță**, după ună morbă gravă și îndelungată, astăđi în al 51-lea ană alți vieții și 31 alți prefericitei sale căsătorii, împărțită fiindă cu sf. taine, și-a dată nobilită s'eu sufletă în mânilă Creatorului. Rămășițele pământescă consacrate după ritulă gr. or. se voră aședa în cimitirulă gr. or. din locă în 5 (17) Augustă a. c. la 5 ore d. a.

Miscolț (Comitatulă Borsod), la 3 (15) Augustă 1888.

Amosă Frâncu, jude reg. de tribunală, soț; *Victoria și Florica* fiice; *Victoria St. Siuluță*, nasc. *Joanoviciu* mamă; *Alexandru St. Siuluță*, căpitană de polițiă, frate; *Elena Simonașiu* nasc. *St.*

Siuluță și Ana St. Siuluță sorori; *Ioană Simonașiu*, assesoră la sedria orfanală, cumnată.

Fidă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

DIVERSE.

Ună originală. Ună strungară foarte originală a încetată acumă din viață la Maiența. Meșterulă acesta, nemulțumit în 1866 de mersulă evenimenteloră în Germania, dela bătălia dela Sadova încóce supărată că Austriacii să lăsaseră a fi bătută de Prusienă, se închisese de atunci în casă și jurase că n'o să mai iasă afară. S'a ținută de cuvântă în timpă de douăzeci și doi de ani, până ce a murit. În această curgere lungă de vreme a scosă numai câte-odată capulă pe ferăstră ca să vadă mișcarea lumii pe stradă, dér despre transformarea orașului cum și despre mișcarea spiriteloră elă n'a mai știută nimică decătă de prin țiare.

Ună cimitiră inundată. Cimitirulă israelită din Trebică (Austria) a fostă năpădită și stricată de apă, în urma ploiloră ce nu se mai sfărșescă. Cosciuge, cadavre și osăminte se duceau sub vârtejă, căci inundațiunea desfăcuse tóte mormintele. O văduvă era să se înecă alergândă ca să prindă cosciugulă bărbatului ei, de curendă îngropată, și pe care apa îlă rostogolea. Se confundă într'ună noroiu licidă, din care cu greutate abia o scóseră cei de față.

La ce te duce amorulă. Ună Englesă înamorată la nebuniă de o frumósă și tēneră fată, o ceră de soțiă, dér fū refusată. De órece însă i se părea că și fata avea órecare dragoste pentru elă, voi să scie, care era cauza, pentru care fusese refusată. Tēneră domnișoră, surprinsă de atăta stăruință, îi mărturisă, că motivulă, pentru care nu consimțise să-lă ia de bărbat, era, că ea, în urma unei amputațiuni, își perduse piciorulă și îlă înlocuise prin unulă de lemnă și că temēndu-se, ca nu cumva într'o țiu s'eu într'alta să-i reproșeze acestă defectă, nu vrea să consimță. Nebună de dragostea ei și voinđă cu orice preț să o ia de nevastă, Englesulă se duse la Parisă și făcu să i se amputeze și lui ună picioră. Vindecată, se întórse la Londra și prezentându-se d-șorei îi spuse, că acum nu mai e nici o pedecă la căsătorialoră, de órece și lui îi lipsesce ună picioră. Domnișora, convinsă de astfelă de probă de dragoste, consimți în fine să-lă ia de bărbat.

Cursulă piețel Brașovă

din 18 Augustă st. n. 1888

Bancnote româneșc	Cump.	8.98	Vēnd.	9.02
Argentă româneșc	"	8.90	"	8.92
Napoleon-d'or	"	9.74	"	9.78
Lire turcesc	"	11.05	"	11.07
Imperial	"	10.05	"	10.07
Galbin	"	5.73	"	5.75
Scris. fonc. „Albina” 4 ^o / ₁₀₀	"	101.—	"	—
5 ^o / ₁₀₀	"	98.—	"	98.50
Ruble ruseșc	"	119.—	"	120.—
Discontulă	"	6 ¹ / ₂ —8 ^o / ₁₀₀ pe ană.		

Cursulă la bursa de Viena

din 17 Augustă st. n. 1888.

Renta de aură 4 ^o / ₁₀₀	101.45
Renta de hărtiă 5 ^o / ₁₀₀	91.20
Imprumutulă căiloră ferate ungare	149.50
Amortisarea datoriei căiloră ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	99.—
Amortisarea datoriei căiloră ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căiloră ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	113.25
Bonuri rurale ungare	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	104.70
Bonuri rurale Banată-Timiș	104.30
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale transilvane	104.50
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vină unguescă	99.50
Imprumutulă cu premiulă unguescă	129.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.40
Renta de hărtiă austriacă	81.90
Renta de argintă austriacă	82.90
Renta de aură austriacă	111.40
Losuri din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	870.—
Acțiunile băncei de credită ungar.	306.25
Acțiunile băncei de credită austr.	315.20
Galbeni împărateșc	5.82
Napoleon-d'or	9.73
Mărci 100 imp. germane	60.27 ¹ / ₂
Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Editoră și Redactoră responsabilă:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 8871-1888.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce prin această la cunoștința publică, cumcă se vor da în arândă jos însemnatele arături, părțile de pășunată, pășunile de munte în fostul Domeniu, aparținătoare comunei Brașov, asemenea pământurile aflătoare pe teritoriul orașenesc, pe cale de licitațiune verbală și în scris pe lângă ulterioara aprobare din partea reprezentanței comunale, conform condițiilor aflătoare la oficiul economic orașenesc în orele de cancelariă în Brașov pe timpul de 6 ani, adică dela luna Septemvrie 1888 până în luna Octomvrie 31, 1894 oferentilor.

Licitațiunea și ofertarea începe Joi în 30 Augustu a. c. la 8 ore antemeridiane în sala de ședințe, casa sfatului, în Brașov, se va ține și în ziua viitoare în 31 Augustu a. c. până la darea în arândă a tuturor obiectelor.

Fiecare licitant are a depune, înainte de a i se da voiă la oferirea verbală, un vadiu de 10% din prețului de strigare, în mâinile comisiunii de licitare. Ofertele scrise, cari se vor deschide după licitațiunea verbală, au să se predea închise, provădate cu denumirea acelu obiect, pentru care se oferă, cel mai târziu până în 29 Augustu a. c. la orele 6 postmeridiane, dirigentului oficiului economic E. Hintz.

În ofertele, provădate cu 50 cr. timbru, este neapărat de lipsă să fiă conținută întocmai acea denumire a obiectului pe care se oferă, asemenea să conțină și prețului oferit pe arândă anuală, exprimat în cifre cât și în litere, totodată și declararea, că oferentul cunoșce condițiile de arendare și licitațiunea în totu cuprinsul lor și se supune acelor. Asemenea are ofertul să conțină acelu vadiu de 10% din suma oferită de arândă.

Arendatorul este obligat să depună o cautiune egală cu prețului de arândă pe unu an, și decă arândă anuală trece peste 50 fl. este obligat pentru facearea contractului de arândă în forma unui documentu notarial.

Obiectele de arendat sunt următoarele, adică:

I.

Pământuri pe teritoriul orașenesc.

1. (Fleischauerweiher), O livadiă de lângă Racadău	prețul de strigare fl.	8.—
2. Livadia Logofestului	" " " "	20.—
3. Pământurile de fer mare și mică	" " " "	30.—
4. Livadia în Lipiasu	" " " "	40.—
5. Livadia în Tratzko	" " " "	8.—
6. Stöffenul mare și mică	" " " "	35.—
7. Livadia de lângă Ternbach	" " " "	20.—
8. Două petece de pământ în Stöffen și lângă fântăniora	" " " "	50.—
9. Livadia tricesimalilor în Timișul de jos	" " " "	10.—
10. Livadia vitelor în Timișul de sus	" " " "	5.—
11. Ierba pe locul numit „Honterusplatz“	" " " "	20.—
12. Așa numitul „Stadthauptmannshomm“	" " " "	10.—
13. 7 jugere de pășune în a V-a brazdă	" " " "	75.—
14. Bodzaulu mică	" " " "	800.—
15. Grădina în strada Katarina nr. 65 lângă casarmă	" " " "	8.—
16. Pământul comunal pe partea de jos a scolei de inotare	" " " "	25.—
17. Părțile Nr. 1—18 livadiei oficiose dincoace de Bărsă	" " " "	600.—
18. Părțile Nr. 1—4 livadiei oficiose dincolo de Bărsă	" " " "	30.—
19. Partea I în Tabăra mare	" " " "	120.—

20. " II " " " " " " " " " "	" " " "	110.—
21. " III " " " " " " " " " "	" " " "	120.—
22. " IV " " " " " " " " " "	" " " "	90.—
23. Părțile I și II în Tabăra mică	" " " "	70.—
24. 16 părțile în Logoza mică	" " " "	100.—
25. 2 petece de pământ lângă Bărsă în a IV brazdă	" " " "	15.—
26. Partea I în Ștöffenul mică	" " " "	15.—
27. " II " " " " " " " " " "	" " " "	35.—
28. " III " " " " " " " " " "	" " " "	35.—
29. " IV " " " " " " " " " "	" " " "	85.—
30. Grădina lângă casarmă „Lazaretu“	" " " "	10.—
31. Petecul de pământ înaintea Blumenei mică	" " " "	5.—
32. Livadia cerbului și grăpa lungă	" " " "	50.—
33. Pășunea, Postovaru și Colțu Crucurului. fără pășunea de pădure	" " " "	100.—
34. Pășunea în Pissiac și Piscu lungă	" " " "	100.—

II.

1. Arături și livezi Turcheșu	prețul de strigare fl.	190.—
2. " " " Apața	" " " "	150.—
3. " " " Crisbavă	" " " "	200.—
4. " " " Satul-nou	" " " "	40.—
5. " " " Brană	" " " "	250.—
6. " " " Zărnesci	" " " "	170.—
7. " " " Tohanu-nou	" " " "	180.—
8. " " " Vlădeni	" " " "	140.—

III.

Pășuni de munte allodiale în Săcele, Brană și Zărnesci.

1. Zenoga Bratoki	prețul de strigare fl.	400.—
2. Orlat	" " " "	300.—
3. Valea rece	" " " "	300.—
4. Oberschi capri	" " " "	300.—
5. Palțiu	" " " "	400.—
6. Muntele cailor	" " " "	650.—
7. Piatra mare	" " " "	200.—
8. Zenoga lui Nanu	" " " "	900.—
3. Vaida	" " " "	700.—
10. Tesla	" " " "	600.—
11. Ciucaș și Pietra roșă	" " " "	300.—
12. Piscu și Colțu Barbului	" " " "	600.—
13. Roșca	" " " "	400.—
14. Piroșca	" " " "	300.—
15. Radille	" " " "	200.—
16. Pășunile de munte Tamaș în Zărnesci afară de pășunea de pădure	" " " "	60.—
17. Pășunea de munte „Zănoaga“ în Brană	" " " "	300.—
18. Pășunea de munte „Grohotisch“ în Brană	" " " "	200.—
19. Pășunea de munte Clobucetu	" " " "	200.—
20. Pășunea de munte Măgura	" " " "	50.—

Brașov, 1888 Augustu 4.

20 M,3-1

Magistratul orașenesc.

No. 2625-1888.

I.

Escriere de concurs.

Pentru 3 stipendii din Fundațiunea fericitului Arhiepiscop și Metropolitanu Alesandru Sterca Șiluluț, din cari 2 de câte 200 fl. v. a. usuate unul de Vasile Fodoru, rigurosante în drepturi, și altul de Emanulu Doctoru, rigurosante în medicină și dechiarate de vacante din cauză, că celu dintăiu nu s'a legitimat despre progresul făcutu în studiu în anul scolastic 1887/8, și alu doilea obținendu diploma de doctoru a terminat cursul, — și unu stipendiu de 60 fl. v. a. dechiarat de vacante din cauză, că beneficiatul Octavianu Tobiasu, studentu de a IV-a clasă gimn. nu s'a legitimat despre progresul făcutu în studiu în anul scolastic 1887/8, se escrie concursu cu terminulu de 15 Septemvrie a. c. st. nou.

La aceste stipendii potu concurge:

- numai tineri studenți miseri gr. catolic, cari sunt născuți în Archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia, și sunt Români de nascere.
- cari pre lângă purtare morală bună au din studiu calcul de Eminențiă.
- ascultătorii de medicină, de drepturi, de sciințele reale, precum sunt: tehnica, montanistica, silvanistica și la vr'o academiă comercială.
- dintre concurenți voru ave preferință în înțelesul literelor fundamentale, ceteris paribus, consangeniului piului fundatoru.
- dela concurenți se recere, ca pre lângă testimoniile alăturate în copie autentice și nu în origine la cererile concursuale, se mai produc: atestat demnu de credință, prin care se documenteze consanginitatea cu piulu fundatoru, carte de botez, atestat de paupertate, care să fiă subscris de antistia comunală politică și de parochiulu concernente, și întăritu cu sigilulu parochial și celu comunal, precum și cu subscrierea oficiulu pretorialu, și în cetăți și opide cu subscrierea antistiei cetățiene seu opidane, — în urmă:
- concurenții să numescă espresu institutul, la care și unde voru să continue sciințele academie ori gimnasiale.

Cererile concursuale ajustate se le subțernă până la terminulu 124-126, 3-1

prefițt consistoriulu subsemnat. Concursule, cari nu voru fi astfel instruite și nu se voru subțerne în terminulu prefițt nu se voru lua în considerațiune. Blașiu, din ședința consistorială ținută în 11 Augustu 1888.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

II.

Escriere de concurs.

Pentru unu stipendiu de 100 fl. din Fundațiunea Tordaiana, usuat de Aureliu Mureșianu, rigurosant în drepturi și dechiarat de vacante din cauză, că nu s'a legitimat despre progresul făcutu în studiu în anul scolastic 1887/8 se escrie concursu cu terminulu pre 15 Septemvrie a. c. st. nou.

Condițiunile pentru obținerea acestui stipendiu sunt cele espuse mai sus în concursulu scrisu pentru stipendiele șuluțane.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 11 Augustu 1888.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

III.

Escriere de concurs.

Pentru unu stipendiu de 150 fl. v. a. din Fundațiunea fericitului Ioan Chirilla fostu canonicu metropolitanu, usuat de Eugeniu Banuțiu studentu de a IV-a clasă gimn. și dechiarat de vacante din cauză, că n'a produsu atestat scolasticu cu calculu satisfăcător despre progresul făcutu în studiu în anul scolastic 1887/8, — și altu stipendiu de 40 fl. v. a. din Fundațiunea Alutiană usuat de Aureliu Petruca gimnasist absolutu, se escrie concursu cu terminulu pre 15 Septemvrie a. c. st. nou.

Doritorii de a obține unul din aceste stipendii au să subțernă cererile sale concursuale instruite în înțelesul condițiunilor din concursulu publicat pentru stipendiele șuluțane subsemnatului consistoriu metropolitanu.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 11 Augustu 1888.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenulu de persone Nr. 307: 7 ore 10 de minute sera.
Trenulu mixtu Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineța.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenulu acceleratu Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineța.
Trenulu mixtu Nr. 318: 1 ora 55 minute după amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenulu de persone Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amez
Trenulu mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenulu mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute după amez.
Trenulu acceleratu Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.

A. Plecarea postelor:

- Dela Brașov la Rășnov-Zărnesci-Brană: 12 ore 30 m. după amez
- " " " Zizină: 4 ore după amez.
- " " " în Săcuime [S. Georgi]: 1 ora 30 minute noptea.
- " " " la Făgăraș: 4 ore dimineța.
- " " " la Săcele: 4 ore dimineța.

B. Sosirea postelor:

- Dela Rășnov-Zărnesci-Brană la Brașov: 10 ore înainte de amez
- " " Zizină la Brașov: 9 ore a. m.
- Din Săcuime la Brașov: 6 ore sera.
- " " Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineța.
- " " Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sera.